

Szűcs József

Szürreál

Szürreál

Szűcs József

Publio Kiadó

2013

Minden jog fenntartva

*Kalunak, Kojának,
talán kicsit Orvinak is.
Mert ha ők nincsenek,
Krujcs sincs...*

Persze megkérdezhetnék, miért történt mindez. Hogy miért velünk. S hogy miért éppen így. Az eszmélet utolsó perceiben, az üveg vízzel kezemben magam is erre a kérdésre kerestem választ. Nem leltem rá akkor. S az ismert okokból már soha nem is fogok.

~

A nevem Agürmé. Író vagyok. Vagyis voltam. E történetben inkább krónikás. Nevemet, mely első hallásra furcsának tetszhet, úgy hiszem, magam választottam. Fantáziám szülötte. Mert nem akartam Bibliából valót, nem akartam történelmit, nemzetit, épp divatba jövőt, ritkát vagy közhelyszerűt, túl feltűnőt, nem követtem családi hagyományt, nem hajtottam fejet hősök, példaképek előtt. Magam raktam össze a legszebb szavak töredékeiből.

Csakhogy legszebb szóból rengeteg van. Így névadómra

könyveimet lapozgattam. Körbevettem ágyam velük, ott voltak az asztalon, széken, a vécé linóleumán vagy fürdőkádam mellett a fából tákolt kilépőn, zsebeimbe gyűrtem őket. Tiszta jegyzetlapokra írtam gyöngybetűkkel szavaim, s ha megtelt egy, a falra ragasztottam. Aztán már csak ezeket a lapokat bújtam. Bámultam őket padlón térdepelve, falnak dőlve - billent fejjel, keresztformán kitarított kezekkel -, róttam velük fel-alá egyszobánk, kerülgetve tébolyultnak néző családtagjaimat, ceruzával fülem mögött, ceruzával fogaim közt, és zárt ajakkal szavaltam a szókat, várva, hogy hirtelen megsejtem bennük nevem. És megsejtettem. Valahogy összeállt. S akkor mindegy volt csengése, mindegy volt, hangzása bármennyire idegen is. Az én nevem volt. Engem rejtett. Engem fedett. Metaforámmá vált.

Író vagyok tehát. Író, ki utolsó művét egy kabin fémfalába kaparta. Tíz körmével jobb híján, s körme fogytán apja apró ezüst keresztjével. Jutott a szavakból padlóra, plafonra, jutott az ajtó, a kicsinyke ablak kereteire, a sarkok penészfoltjaira, s végül, máshol nem lévén már hely, alkaromra, tenyeremre.

Ám ez utóbbiak a sós vízben később elmosódtak.

~

Keteli vagyok. Ahogy mindenki más is ezen a hajón. Ott születtem, ott éltem. Ahogy valamennyien. Csakhogy meghalnunk már nem ott adatott meg. Egyikünknek sem.

Egy kabin fémfalába kaparom e sorokat. Hánykolódva valahol az óceán hátán, elveszítve érzékem térre, s időre,

azok valamennyi dimenziójára. Tíz körömmel kaparom e sorokat. Jobb híján. Mert magunkkal semmit sem hozhattunk. Kivéve azt, ami nálunk volt, amikor buszokra pakoltak minket. Író vagyok, de aznap ceruza, toll sem volt nálam. Azt gondoltuk mindannyian, talán egy órát, ha távol leszünk otthonról. Krujcs sosem beszélt ennél többet. Csak elmondta, amit mondani akart, hallatta kicsit hangját, kivárta a tapsot, az éljenzést, a kiprovokált, néha kissé erőltetett ovációt, aztán visszavonult. S mi mehettünk dolgunkra. Az a nap, az a hétfő, kivétel volt mégis. Mire kitette a pontot beszéde végére, már ott sorakoztak a buszok hátunk mögött. Megszámoltam. Ötvenhárom volt belőlük. Egész Ketel elfért rajtuk.

Reggel hatra lettünk kirendelve aznap is. Mind a kétezer-százan. Nem volt kivétel. Karon ülőtől a haldoklóig mindenkit ki kellett vinni. A városháza előtti téren gyűltünk össze, ahogy mindig. Minden beszédekor, minden bejelentésekor. Pontban hatkor aztán megkezdődött az összeolvasás. Név szerint szólítottak mindenkit, a neveket Krujcs titkára olvasta fel, s nekünk hangos szóval kellett visszajeleznünk, valóban jelen vagyunk. A rutinnak hála alig egy óra alatt végeztünk. S ekkor már bármelyik pillanatra várhattuk Krujcs megjelenését. Egy emberként lestük, mikor legyen ablakán a függöny.

Senki sem emlékszik rá, mikor lett Krujcs a Gazda. (Így kell őt szólítanunk.) Senki sem emlékszik korábbról másra. Mintha mindig is ő lett volna. Mintha mindig is itt lett volna. Hiszen már a neki szentelt legelső szobrot is az oxidáció zöld burka borítja, nem beszélve a tiszteletére megnyitott állandó kiállítás fotóiról, melyek közül többnek sárgult már meg a

széle, s melyeken olyan emberek görnyednek meg előtte, vagy olyanokkal parolázik, akik rég halottak már. Pedig ő maga nem tűnik többnek ötvenévesnél. Őszül ugyan kissé, de csak halántéknál, s egy vékony tincsben homlokába hullva.